

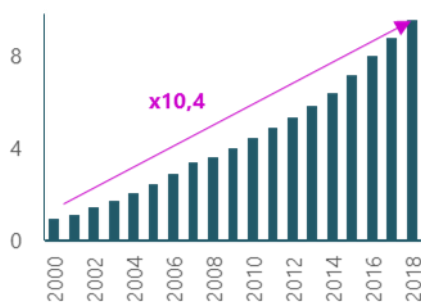
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

Η ψηφιακή αναβάθμιση της ελληνικής οικονομίας είναι πιο επείγουσα από ποτέ

Η διεθνής κρίση που έχει ξεσπάσει λόγω της διασποράς του COVID-19 ανήγαγε την ψηφιακή αναβάθμιση των οικονομιών σε απόλυτα επείγουσα προτεραιότητα. Εξαιρετικά κρίσιμη αποδεικνύεται η διαθεσιμότητα ψηφιακών συστημάτων από πλευράς επιχειρήσεων για να παρέχουν (i) τη δυνατότητα στους πελάτες τους για διαδικτυακές αγορές και (ii) στους εργαζομένους τους τη δυνατότητα για τηλεργασία. Με έναυσμα την τρέχουσα συγκυρία, η Διεύθυνση Οικονομικής Ανάλυσης της Εθνικής Τράπεζας μελετά την εξέλιξη της ψηφιοποίησης σε παγκόσμιο επίπεδο και την θέση της Ελλάδας σε αυτή. Βασικό συμπέρασμα της ανάλυσης είναι ότι η υιοθέτηση στοχευμένων πολιτικών για την αξιοποίηση του ανθρώπινου κεφαλαίου θα μπορούσε να αποτελέσει θεμέλιο λίθο για ένα νέο μοντέλο ανάπτυξης της οικονομίας ενώ παράλληλα θα μπορούσε να αναγάγει την Ελλάδα σε περιφερειακό κόμβο στον τομέα της πληροφορικής.

Ηλεκτρονικές πωλήσεις
(% πωλήσεων)

Σε παγκόσμιο επίπεδο, η χρήση του Διαδικτύου έχει αυξηθεί εκθετικά, με τον αριθμό των χρηστών να αυξάνεται κατά 260% τα τελευταία 15 χρόνια, ενώ παράλληλα ο όγκος του ηλεκτρονικού εμπορίου έχει 10πλασιαστεί κατά την ίδια περίοδο. Επιπλέον, με τη συνεχή εξέλιξη της τεχνολογίας αναπτύσσονται πιο εξελιγμένα ψηφιακά συστήματα (όπως η τεχνητή νοημοσύνη). Σύμφωνα με εκτιμήσεις διεθνών οργανισμών, οι συνδέσεις "από μηχανή σε μηχανή" θα φθάσουν τις 4 δισ. το 2021, από 1,8 δισ. το 2018. Σημειώνουμε ότι η τάση αυτή πιθανότατα

θα επιταχυνθεί περαιτέρω μετά την υιοθέτηση έκτακτων ψηφιακών στρατηγικών από τις κυβερνήσεις και τις επιχειρήσεις για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της πανδημίας στη λειτουργία τους.

**Δείκτης επιχειρηματικής
ψηφιοποίησης**

πωλήσεων, έναντι 18% στην ΕΕ). Ωστόσο, αξιοσημείωτο είναι ότι υστέρηση εμφανίζουν και οι μεγαλύτερες επιχειρήσεις, με μόλις το 10% να έχει ολοκληρωμένο ψηφιακό σύστημα (έναντι 18% στην ΕΕ).

Έχοντας προσδιορίσει το πού βρισκόμαστε σήμερα, το ουσιαστικό ερώτημα που ανακύπτει είναι γιατί βρισκόμαστε σε αυτή τη θέση. Συγκεκριμένα, από την ανάλυση μας, προκύπτει ότι η ανάπτυξη της ψηφιακής οικονομίας απαιτεί τη δημιουργία μιας αποτελεσματικής αλυσίδας

- (i) ατόμων με γνώσεις προγραμματισμού,
- (ii) εξειδικευμένων επιχειρήσεων πληροφορικής να τους προσφέρουν πρακτική εμπειρία για να αναχθούν σε ICT specialists, και

(iii) επιχειρήσεις λοιπών κλάδων πρόθυμες να απορροφήσουν αυτή την προσφορά υπηρεσιών πληροφορικής (είτε μέσω ανάπτυξης IT τμημάτων είτε μέσω outsourcing).

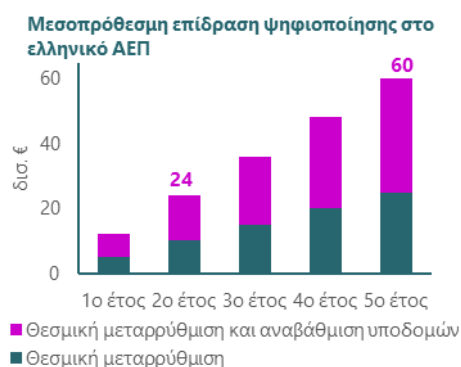
ΑΛΥΣΙΔΑ ΨΗΦΙΑΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ		
	Ελλάδα	ΕΕ
Προγραμματιστές/πληθυσμός	6%	6%
Απόφοιτοι ICT/100.000	22	24
Επιχειρήσεις με εξειδικευμένους ICT	22%	20%
Επιχειρήσεις με εξωτερικούς ICT συνεργάτες	52%	51%
Προστιθέμενη αξία ICT (%ΑΕΠ)	1.9%	4.4%
Εξειδικευμένοι ICT (%απασχόλησης)	1.8%	3.9%

Εστιάζοντας στα δεδομένα της Ελλάδας, παρατηρούμε ότι η Ελλάδα βρίσκεται κοντά στον ευρωπαϊκό μέσο όρο τόσο σε επίπεδο μεριδίου προγραμματιστών στον πληθυσμό (πρώτος κρίκος της αλυσίδας) όσο και σε επίπεδο μεριδίου επιχειρήσεων που είναι πρόθυμες να «αγοράσουν» IT υπηρεσίες (τρίτος κρίκος της αλυσίδας). Ο δεύτερος κρίκος της αλυσίδας αποδεικνύεται ότι είναι

ο αδύναμος για την Ελλάδα, καθώς η συνεισφορά του ICT κλάδου στην ελληνική οικονομία είναι λιγότερη από το 1/2 της συνεισφοράς του στην ΕΕ και συνεπώς το μερίδιο των ICT specialists στην απασχόληση είναι επίσης το 1/2 του ευρωπαϊκού μέσου όρου. Συνεπώς, δεν υπάρχουν αρκετές επιχειρήσεις πληροφορικής για να «μετατρέψουν» τους προγραμματιστές μας σε ICT specialists, και να προσφέρουν έτσι στον επιχειρηματικό τομέα το εξειδικευμένο ανθρώπινο κεφάλαιο που αναζητά.

Εμβαθύνοντας την ανάλυσή μας, αναζητήσαμε τις βασικές αιτίες για τη χαμηλή ανάπτυξη του κλάδου πληροφορικής στην Ελλάδα και καταλήξαμε ότι προκύπτουν από την ύπαρξη δύο σημαντικών ελλειμμάτων: (i) θεσμικό (από «αργή» δικαιοσύνη μέχρι υψηλή γραφειοκρατία) και (ii) υποδομών (κυρίως χαμηλές ταχύτητες διαδικτύου).

Τι θα συνέβαινε, λοιπόν, στην περίπτωση που αναβαθμίζαμε τις δύο αυτές συνιστώσες του επιχειρηματικού περιβάλλοντος (θεσμικό πλαίσιο και υποδομές) στην Ελλάδα; Ας θέσουμε ένα ρεαλιστικό στόχο – ας πούμε, τη σύγκλιση με την πιο ψηφιακά προηγμένη βαλκανική χώρα (δηλαδή, τη Σλοβενία, η οποία βρίσκεται κοντά στον μέσο όρο της ΕΕ). Με βάση τις εκτιμήσεις μας, η σύγκλιση σε θεσμικό επίπεδο θα αύξανε τις διαθέσιμες θέσεις για ICT specialists στο 2,3% της συνολικής απασχόλησης από 1,8% το 2018, προσθέτοντας άμεσα €1,1 δισ. στην ελληνική οικονομία ετησίως. Επιπλέον, αν παράλληλα πετυχαίναμε και σύγκλιση υποδομών τότε η άμεση θετική επίπτωση στην οικονομία σχεδόν θα διπλασιάζοταν.

Εκτός από το παραπάνω άμεσο αποτέλεσμα, οι μεταρρυθμίσεις αυτές θα μπορούσαν να προσφέρουν μια «ψηφιακή επανεκκίνηση» στην ελληνική οικονομία, μετασχηματίζοντας έτσι το αναπτυξιακό μοντέλο της χώρας. Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις μας από το Υπόδειγμα Ψηφιακής Ανάπτυξης, αν οι μεταρρυθμίσεις αυτές εφαρμόζονταν σε ορίζοντα 5ετίας, τότε:

✓ στο σενάριο θεσμικής μεταρρύθμισης, η ανάπτυξη του ελληνικού ΑΕΠ θα μπορούσε να ενισχυθεί κατά 2,6 ποσοστιαίες μονάδες ετησίως (€25 δισ στο τέλος της πενταετίας), ενώ

✓ στο πλαίσιο του σεναρίου παράλληλης αναβάθμισης

υποδομών, η ελληνική ανάπτυξη θα μπορούσε να ενισχυθεί κατά 6,4 ποσοστιαίες μονάδες ετησίως (€60 δισ στο τέλος της πενταετίας).

Να σημειωθεί ότι αυτές οι εκτιμήσεις υποεκτιμούν το συνολικό όφελος, καθώς ο μετασχηματισμός αυτός πιθανώς θα προσελκύσει και άλλες επενδύσεις - ενισχύοντας έτσι περαιτέρω την ανάπτυξη.

Γνωρίζουμε πού βρισκόμαστε και πού μπορούμε να φτάσουμε. Σύμφωνα με την ανάλυση μας, οι προτεραιότητες πολιτικής για να υλοποιηθεί αυτή η μετάβαση είναι:

- ✓ Ενίσχυση των ταχυτήτων δικτύου (5G και fiber)
- ✓ Διαμόρφωση ολοκληρωμένου και συνεπούς νομικού πλαισίου για την επιχειρηματικότητα και εγκαθίδρυση ταχύτερων και αποτελεσματικότερων διαδικασιών υπεράσπισης του από το δικαστικό σύστημα
- ✓ Καθιέρωση εθνικής στρατηγικής για την ψηφιοποίηση του δημοσίου τομέα
- ✓ Εισαγωγή πολιτικών και κινήτρων για τη ψηφιακή κατάρτιση.

Η κλαδική μελέτη για την ψηφιοποίηση των ελληνικών επιχειρήσεων μπορεί να ανευρεθεί στην ενότητα Κλαδικές Αναλύσεις του E.Spot (online περιοδικό της Εθνικής Τράπεζας) στην ακόλουθη ιστοσελίδα:

<https://www.nbg.gr/el/the-group/press-office/e-spot/reports/digital>

Αθήνα, 9 Απριλίου 2020